

Mål C-760/23 [Shanov]ⁱ**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

8 december 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Rayonen sad Plovdiv (Distriktsdomstolen i Plovdiv, Bulgarien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

28 september 2023

Kärande:

”EVN Bulgaria Toplofikatsia” EAD

Svarande:

OZ

Saken i det nationella målet

Talan om betalning av leverans av värmeenergi till en bostad

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Fråga huruvida den nationella lagstiftningen om beräkning av värmeenergiförbrukningen i ett samägt flerfamiljshus är förenlig med artiklarna 101, 107 och 169 FEUF, artikel 13 i direktiv 2006/32 och artikel 9.3 i direktiv 2012/27. Rättslig grund: artikel 267 FEUF.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

- 1) Utgör artikel 9.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven

ⁱ Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG samt artikel 169 FEUF hinder för ett krav på ersättning för värmeenergi som överförs från en byggnads fjärrvärmecentral när trappuppgångar och korridorer inte är utrustade med radiatorer?

- 2) Utgör artikel 9.3 i direktiv 2012/27/EU och artikel 169 FEUF hinder för att en fjärrvärmeleverantör i enlighet med nationell lagstiftning har möjlighet att kräva ersättning för värmeförbrukningen från en byggnads fjärrvärmecentral när mängden värmeenergi beräknas utifrån en formel som utarbetats av myndigheterna, vilken
 - tillämpar en faktor för att fastställa hur stor fjärrvärmecentralens installerade effekt är i förhållande till värmesystemets totala effekt, utan att det står klart på vilken grund denna faktor beräknats,
 - bestämmer fjärrvärmecentralens installerade effekt på ett sätt som inte tar hänsyn till den faktiska installerade effekten,
 - inte tar hänsyn till temperaturen hos värmeöverföringsmediet i fjärrvärmecentralen,
 - förutsätter att fjärrvärmecentralen alltid drivs med full effekt,
 - inte tar hänsyn de specifika funktionssätten hos olika typer av värmesystem (i förevarande fall ett Tichelmannsystem) och likställer dem med avseende på deras funktionssätt,
 - automatiskt utgår från en genomsnittstemperatur på 19 °C i ett samägt flerfamiljshus?
- 3) Utgör artikel 9.3 i direktiv 2012/27/EU och artikel 169 FEUF hinder för att en fjärrvärmeleverantör i enlighet med nationell lagstiftning har möjlighet att kräva ersättning för värmeförbrukningen för varmvatten när mängden värmeenergi beräknas på grundval en formel som utarbetats av myndigheterna, vilken inte tar hänsyn till den temperatur som varmvattnet ska värmas upp till innan leverans till slutanvändarna eller vilken [mängd] värmeenergi som krävs för uppvärmningen, och inte heller tar hänsyn till hur många kubikmeter varmvatten slutanvändarna har förbrukat, och där tillämpningen av formeln garanterar att en dubbelt så stor mängd varmvatten beräknas ha förbrukats under vinterns uppvärmningssäsong än under sommaren?
- 4) Utgör artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG av den 5 april 2006 om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster och om upphävande av rådets direktiv 93/76/EEG, artikel 9.3 i direktiv 2012/27 och artikel 169 FEUF hinder för att en fjärrvärmeleverantör i enlighet med nationell lagstiftning har möjlighet att kräva ersättning för värmeförbrukningen från fjärrvärmecentralen i ett samägt flerfamiljshus

proportionerligt utifrån lägenheternas uppvärmbara volym enligt planritningen, utan att ta hänsyn till den faktiska mängden värmeenergi som levererats till respektive lägenhet på grundval av värmesystemens tekniska kapacitet?

Påverkas svaret på denna fråga av att den nationella lagstiftningen föreskriver att värmeenergin från byggnadens fjärrvärmecentral utgör en komponent i formeln för beräkningen av det slutliga beloppet för den sammanlagda värmemängd som användarna ska betala (summan av kostnaderna för värmeenergin som överförs från byggnadens fjärrvärmecentral, för uppvärmning och för varmvatten), varvid beloppet som ska betalas för uppvärmning av en lägenhet beräknas som mellanskillnaden mellan den sammanlagda mängden värmeenergi (minuend) och summan av värmeenergin från fjärrvärmecentralen, värmeenergin från radiatorer i byggnadens gemensamma utrymmen och värmeenergin för varmvatten (subtrahend)?

- 5) Strider en nationell lagstiftning, enligt vilken det belopp som slutanvändare ska betala för leverans av värmeenergi från en byggnads fjärrvärmecentral fördelas proportionellt i förhållande till lägenheternas uppvärmbara volym enligt planritningen, utan att hänsyn tas till den värmemängd som levereras till de enskilda lägenheterna, mot förbudet mot missbruk av en dominerande ställning enligt artikel 101 FEUF och förbudet mot otillåtet statligt stöd enligt artikel 107 FEUF[?]

Anförda unionsbestämmelser och anförd praxis från EU-domstolen

Artikel 101.1, artikel 107.1 och artikel 169.1 FEUF

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG av den 5 april 2006 om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster och om upphävande av rådets direktiv 93/76/EEG, artikel 13

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, skälen 64 och 65, artikel 9.1 och 9.3 samt artikel 10

Anförda nationella bestämmelser

Zakon za energetikata (energilagen), artiklarna 38a.1, 38b.1, 125.3, 139.1, 140.1, 140a, 141, 142 och 150; 1 § punkterna 1, 16, 27, 37, 38, 39, 50, 57 och 58 i tillägsbestämmelserna

Naredba za toplosnabdyavaneto (förordningen om fjärrvärme) nr 16-334 av den 6 april 2007, artikel 38 punkterna 1, 2 och 3, artikel 49.1–4, artikel 51.1 och 51.2,

artikel 52.1–8, artikel 57 och artikel 58; 1 § punkterna 1, 2a, 3, 8, 12 och 13a i tilläggsbestämmelserna samt 2 och 3 §§ i övergångs- och slutbestämmelserna; bilaga till artikel 61.1 i denna förordning med rubriken ”Beräkningsmetod för fördelningen av värmeenergianvändningen i ett samägt flerfamiljshus”.

Pokazateli za kachestvoto na toplonabdyavaneto (indikatorer för kvaliteten på värmeenergiförsörjningen), antagen den 30 september 2004 av Darzhavna komisija za energiyno i vodno regulirane (den statliga energi- och vattentillsynsmyndigheten)

Metodika na Darzhavnata komisija za energiyno i vodno regulirane za opredelyane na dopustimite razmeri na tehnologichnite razhodi na toplinna energia pri prenos na toplinna energia (den statliga energi- och vattentillsynsmyndigheten föreskrifter för att fastställa tillåtna beräkningsmetoder för tekniska kostnader för värmeenergi vid dess överföring)

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Käranden, ”EVN Bulgaria Toplofikatsia” EAD (nedan kallat EVN Bulgaria), är enligt egna uppgifter ett energiföretag som i enlighet med energilagen innehar en licens för produktion och överföring av värmeenergi för uppvärmning och varmvattenförsörjning till leveranspunkter i byggnader.
- 2 Svaranden, OZ, äger en uppvärmd lägenhet och är i egenskap av kund skyldig att varje månad betala de belopp som ska erläggas för värmeleveranser i enlighet med EVN Bulgarias allmänna avtalsvillkor.
- 3 EVN Bulgaria har gjort gällande att bolaget mellan den 1 maj 2018 och den 31 oktober 2020 levererade värmeenergi till ett värde av 519 leva (BGN) som inte betalades. Till följd av betalningsdröjsmålet ska även ränta på 78,20 BGN betalas för tidsperioden från den 3 juli 2018 till den 5 april 2021.
- 4 Då OZ inte betalade de ovannämnda beloppen ansökte EVN Bulgaria om ett betalningsföreläggande. OZ bestred emellertid detta, vilket innebar att EVN Bulgaria enligt nationell lagstiftning var skyldig att göra gällande sin talan genom att väcka förevarande talan.
- 5 OZ har bestritt fordran, inbegripet den faktiska förbrukningen av värmeenergi och värmeanvändningen, och vidare bestritt att redovisningen och fördelningen av energi är korrekt, att mätdonen är lämpliga och att leveranspunkten är i funktionsdugligt skick, att de bokförda beloppen är korrekta, samt storleken på de belopp som yrkats.
- 6 Han anser att formeln som används för att beräkna värmeenergin från en byggnads fjärrvärmecentral strider mot unionsrätten. I verkligheten har ingen värmeförbrukning skett under den aktuella tidsperioden, eftersom radiatorerna inte

var i ett sådant tillstånd att de kunde avge någon värme, vilket innebär att han inte är skyldig att erlægga de berörda beloppen.

7 Domstolen har inhämtat ett tekniskt expertutlåtande i vilket den sakkunnige bland annat konstaterade att

- leveranspunkten var i drift under den aktuella tidsperioden,
- den gemensamma värmemätaren vid leveranspunkten och dess sensorer hade installerats korrekt, och antalet mätton och installationen av dessa vid leveranspunkten överensstämde med gällande föreskrifter,
- de värmemätare som användes var av godkänd typ, hade genomgått metrologiska tester och var lämpliga för kommersiella mätningar,
- den mängd värmeenergi som levererats till leveranspunkten mättes med värmemätaren i början på varje månad, och mätdata avlästes klockan 0:00 den första varje månad,
- de tekniska kostnaderna drogs av från den avlästa mängden och skillnaden fördelades mellan alla användare,
- fördelningen skedde korrekt och i enlighet med kraven i den fastställda metoden.

8 Den sakkunnige gjorde dock följande preciseringar:

- Leveranspunkten var i dåligt skick och den mängd värmeenergi som värmeleverantören fastställt och påstår har förbrukats av leveranspunkten kan inte vara korrekt.
- Värmemätarna vid leveranspunkten förseglades i samband med installationen men påträffades senare utan försegling när de demonterades, vilket inte är tillåtet, då avsaknaden av försegling gör det möjligt att manipulera mättonet.
- Energimängden som leverantören fastställt för uppvärmning av en kubikmeter kan inte stämma ur en rent fysikalisk synpunkt och är alldeles för hög.
- Den formel som leverantören använder för sina beräkningar grundar sig på anläggningens effekt vid temperaturer som inte uppnås i verkligheten, då den utgår från antagandet att anläggningen drivs med maximal effekt.
- Det är inte möjligt att förbruka den mängd som fördelats i den berörda fastigheten.

9 Den sakkunnige konstaterade att beräkningar som görs enligt denna metod i praktiken leder till att slutanvändare som inte använder värmeenergi betalar en del av de belopp som egentligen borde erläggas av de slutanvändare som faktiskt

förbrukar värmeenergi, eftersom en del av kostnaderna för värmeenergin som använts för uppvärmning ingick i fakturorna till de användare som inte använder värmeenergi.

- 10 Parterna har inte bestritt den sakkunniges slutsatser.

Parternas huvudargument

- 11 OZ har bestritt det sätt på vilket värmeenergiförbrukningen beräknats i sin helhet och har gjort gällande att den nationella lagstiftningen inte är förenlig med det unionsrättsliga kravet att konsumenterna ska betala för sin faktiska energianvändning.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 12 De centrala frågorna i förevarande mål avser huruvida det är tillåtet att beräkna värmeförbrukningen enligt den metod som föreskrivs i den nationella lagstiftningen. Den hänskjutande domstolen ställer sig tveksam till flera av de faktorer som beaktats vid beräkningen av den faktiska värmeförbrukningen.
- 13 Den hänskjutande domstolen anser att formeln som används för beräkningen är otydlig och innebär att slutanvändare som inte använder värmeenergi i sina lägenheter blir skyldiga att betala för överföring av energi till andra slutanvändare. Formeln för att beräkna den värme som byggnadens fjärrvärmecentral avger omfattar värden som fastställts under de förhållanden som antogs för driften vid utformningen av värmesystemet, utan att ta hänsyn till huruvida värmesystemen faktiskt drivs under sådana förhållanden och utan att beakta de förhållanden som är aktuella vid verklig drift. I detta sammanhang beaktades varken byggnadernas individuella beskaffenhet eller deras termiska och strukturella egenskaper.
- 14 Enligt artikel 9.3 i direktiv 2012/27 är det tillåtet att, där det är lämpligt, införa transparenta regler när det inte är möjligt att fastställa den exakta energianvändningen. Sådana regler ska inkludera riktlinjer för fördelningen av kostnaderna för värme- och/eller varmvattenanvändningen enligt följande:
- a) Varmvatten för hushållsbruk.
 - b) Värme från byggnadsinstallationer och för uppvärmning av gemensamma ytor (trappuppgångar och korridorer med radiatorer).
 - c) Uppvärmning av lägenheter.
- 15 Enligt den formel som föreskrivs i bulgarisk rätt är slutanvändare som inte använder energi för uppvärmning emellertid skyldiga att betala belopp som i verkligheten borde erläggas av dem som använder radiatorerna.

- 16 Den hänskjutande domstolen har i sitt resonemang även beaktat den sakkunniges slutsats att den faktiska effekten inte motsvarar byggnadens installerade uppvärmningskapacitet. I förevarande mål framgår det av den ritning för värmesystemet som ingetts att tillverkaren själv fastställt effekten på grundval av parametrar (varmvattentemperatur på 95 °C, avloppsvattentemperatur på 70 °C och omgivningstemperatur på 20 °C) som inte uppfylls i praktiken. Värmesystemets effekt är således inte den som fastställts under de förhållanden som antogs vid utformningen av systemet, eftersom driften av värmesystemet i praktiken inte sker under förhållanden som motsvarar dessa.
- 17 Den hänskjutande domstolen påpekar att ingen avläsning sker av radiatorer med angivelsen ”noll”. Om det finns en radiatorventil med termostat kan varje användare själv avbryta värmetillförseln till enheterna om han eller hon vill det. Det är inte känt vem som kommer att avbryta värmetillförseln till radiatorerna eller när – och det är inte heller möjligt att förutse detta – vilket kan minska värmesystemets faktiska effekt avsevärt.
- 18 Det står inte heller klart varför genomsnittstemperaturen för samägda flerfamiljshus antas vara 19 °C, medan beräkningsförhållandena utgick från 20 °C. Dessutom har rörledningarnas material och värmeegenskaper inte beaktats.

ARBETSDOKUMENT